

ENTREVISTA | EDUARD PASCUAL. FINALISTA DEL CERTAMEN LITERARI INTERNACIONAL VARGAS LLOSA

De la sordesa a la literatura

“Espero que mai hi hagi un nen que es faci gran en mig d'un món que el deixi de costat per ser discapacitat”

Josep M. Bernils | LLERS

Aquest mosso d'esquadra, afectat d'una malaltia que el va deixar sord, és un finalista del Certamen Internacional Literari Vargas Llosa

De què va el relat premiat?

El relat descriu les dificultats amb les que es troba una persona que pateix una malaltia anomenada síndrome de Menière, que cursa amb vertígens, acúfens ("pitots") i una sordesa progressiva que avança amb les crisis que solen aparèixer sense previ avís, diversos cops, al llarg de l'any.

El relat és un reflex d'una experiència personal?

Sí i no. Jo, tot i ser una persona amb una sordesa profunda, no he patit el que es descriu al conte. En el meu cas va arribar-hi com a conseqüència del consum d'un antibiòtic otològic al qual sembla ser que era excepcionalment sensible. No va ser culpa de ningú, sorpreses que et dona la vida. El que sí és veritat és que he reflectit la meua experiència personal en un protagonista imaginari que encaixa perfectament amb el de moltes persones reals amb aquesta patologia. La vida, com sempre, és molt més dramàtica que la ficció.

Com ha superat la sordesa?

La meua sordesa va arribar fent-me molt de mal moral. Salvant la família, la meua dona i els meus fills, que són el més important de la meua vida, estimo la meua professió pel damunt de moltes altres coses. Sóc especialista en investigació criminal des de l'any 1996 i aquesta professió resulta una forma de vida en si mateixa. La discapacitat no va ser visible fins que vaig necessitar dur aparells a les orelles i vaig amagar-me de la cruel realitat per por a perdre la feina. Pel Departament d'Interior, un mosso ha d'ésser un individu exemplar i semblar que ells pensen que un discapacitat no ho és. De seguida que vaig haver de dur audifons vaig comunicar la meua situació i vaig tramitar la meua incapacitat perquè entenia que podria desenvolupar una funció complementària dins l'organigrama del cos. Malgrat tot, no van acceptar la idea de tenir un mosso disminuït amb una disca-

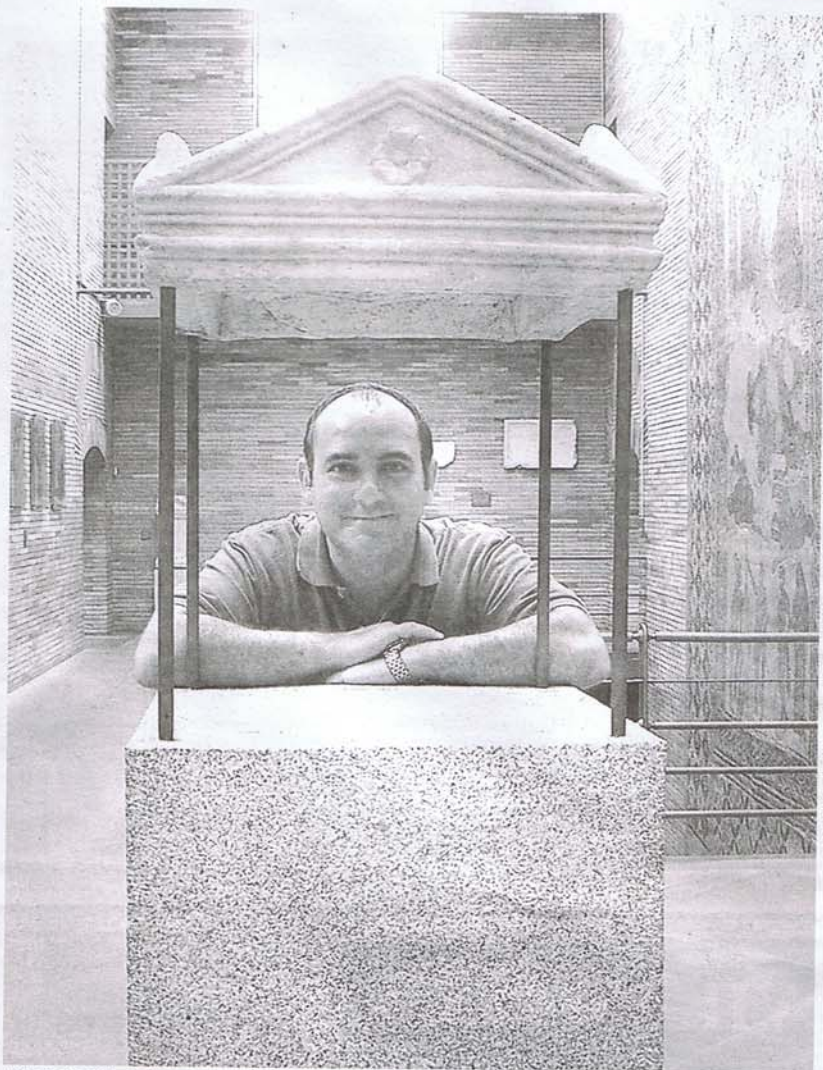
pacitat en grau de total, motiu pel qual van donar-me de baixa. He superat la sordesa veient-la com una nova forma de viure, acceptant-la com una limitació per a moltes coses, però en cap sentit marginadora pel que fa a una vida personal plena. La meua professió continuarà viva dins meu encara que algun dia decideixin jubilar-me, i si la sort m'acompanya en aquesta nova aventura d'escriure, explicant històries policials dins el gènere negre. Crec que tinc certa mà i habilitat en descriure històries humanes, de persones, que no deixaran indiferent a ningú.

Creu que la societat actual encara margina els sords?

Miri, permeti'm que citi al meu estimat doctor Viladot, otorinolaringòleg de l'Hospital de Figueres, que porta el meu cas des que va aparèixer en mi la sensació de buit a l'orella. Quan el visito a la consulta sempre em saluda *carinyosament* dient: «Hombre, el mosso sord», i riu amb tot el respecte del món per continuar explicant l'absurda caricatura d'un miop rient-se d'un sord. Es clar que veure una persona amb ulleres ens resulta totalment habitual i ningú s'estranya, però veure una persona amb audifons provoca, en el menys dels casos, una mirada contínua als teus aparells i xiuxiueig que, com a poc, resulta compassiu. Recentment he estat al Parlament de Catalunya per defensar els drets dels mossos amb discapacitats sobrevingudes, juntament amb l'Associació de Mossos Discapacitats (AIIIMED), que estan en la mateixa situació administrativa que jo, i he pogut comprovar que en la Sala no existeix cap mesura perquè una persona sorda pugui escoltar el que es diu en una comissió del govern. El mateix passa amb molts altres edificis públics. La resposta a la seva pregunta és sí, encara som marginats, tot i que a poc a poc les coses evolucionen cap a la integració plena de persones amb discapacitats. Espero que aquest petit conte acosti més les persones a les persones. Que mai hi hagi un altre nen que es faci gran en mig d'un món perfeccionista que el deixi de costat, màxim quan en realitat en resultem tots tan imperfectes. El motiu de la discapacitat és realment el que menys importa.

És aficionat a escriure?

Escric una mitjana de quatre hores diàries i dedico dos a corregir i re-

EDUARD PASCUAL. Apartat del servei dels Mossos per la seva malaltia, es dedica a escriure gènere negre

HORA NOVA

→ **MARGINACIÓ**
"MOLT A POC A POC LES COSES EVOLUCIONEN CAP A LA INTEGRACIÓ PLENA"

→ **POLICIA**
"ELS MEUS ATESTATS TENIEN FAMA DE SER PLENS DE MATISOS, RATLLANT EL LITERARI"

escriure material. He escrit tota la meua vida. A l'escola m'encantava fer riure els companys amb històries que els professors em deixaven llegir a la resta de la classe. L'any 92 vaig fer un màster d'escriptura a la Universitat Autònoma de Barcelona, amb una durada de dos anys acadèmics. Tot i que va ser una època molt difícil en la meua vida personal i vaig allunyar-me tant de tothom, de mi mateix inclòs, que les possibilitats reals de convertir-me en escriptor varen ser arraconades a un efímer instant. En la meua feina com a policia

tenia fama d'escriure atestats plens de matisos, ratllant el literari, i és que sempre he pensat que aquest tipus de text pot construir-se per a una lectura que capti adequadament l'atenció dels lectors obligats de la judicatura, tot sense perdre el rigor i la seriositat que se li presum a un document oficial. No va ser fins l'any 2003 que vaig reprendre aquest vessant més literari presentant-me a un concurs de contes que organitzava la Generalitat i en el qual vaig quedar finalista. Des de llavors no he deixat de preparar-me per abordar una nova etapa a la meua vida, una etapa en què escriure es converteix en un ofici. Aquest ofici es fa a força d'hores d'escriure, de lectura i estudi de les formes de tractar els personatges, les situacions, els diàlegs i tot el món construït basant-se en lletres perfectament conjugades.

Com va sorgir la seva vocació?

De la lectura. I de l'admiració per aquells escriptors que imaginava, en la meua infantesa, com a aventurers que no podien sortir al món a fer les aventures que sí s'atrevien a escriure. De veure que tenia una capacitat imaginativa que captivava als que m'envoltaven. De veure

un full en blanc i trobar en ella les lletres que havia de repassar amb la punta del llapis perquè una petita història sorgís d'allà on altres no veien més que paper blanc.

Quin tipus de llibres llegeix?

M'agrada molt llegir a tota la nova fornada d'escriptors que han sorgit en els darrers anys, dins els gèneres de novel·la històrica i negra: Ken Follet, Pérez Reverte, Julia Navarro, Matilde Asensi, José Carlos Somoza, Esteban Martín, Carlos Ruiz Zafón i tants altres que quedarem curts d'espai a la seva edició sencera per no deixar-me a cap d'ells. I no m'oblido dels clàssics que en resulten referencials per a tot escriptor que vulgui fer-se un raconet en aquesta literatura com són Poe, Doyle, Christie, Hammet, Carver o Highsmith.

Vargas Llosa, també?

Aquí m'ha agafat... Haig de reconèixer que he llegit únicament *La guerra del fin del mundo* i *La orgia perpetua*. Estaria bé que en la cerimònia de lliurament dels premis, que es farà al juny a Madrid, ens regalés un exemplar signat de la seva darrera novel·la, *Travesuras de una niña mala*. ■